

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jiřího Vyvadila v právní věci stěžovatele **F. K.**, zastoupeného JUDr. Rudolfem Vaňkem, advokátem se sídlem v Liberci, Na rybníčku 378/6, za účasti **Finančního ředitelství v Ústí nad Labem**, se sídlem v Ústí nad Labem, Velká Hradební 61, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 29. 10. 2004, č. j. 16 Ca 62/99 – 41,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 29. 10. 2004, č. j. 16 Ca 62/99 – 41, byly zamítnuty žaloby stěžovatele proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem (dále jen „finanční ředitelství“) ze dne 23. 12. 1998, č. j. 8670-a/110/98 a č. j. 8670-b/110/98, jimiž byla zamítnuta jeho odvolání proti dodatečným platebním výměrům ze dne 5. 2. 1998, č. j. 22271/98/192912/5053 na daň z příjmu fyzických osob za zdaňovací období roku 1995 a ze dne 3. 2. 1998, č. j. 22414/98/192912/5053 na daň z příjmu fyzických osob za zdaňovací období roku 1996. V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že stěžovateli byl poskytnut úvěr původně na koupi nemovitosti, jež se však neuskutečnila, a stěžovatel finanční prostředky získané z úvěru půjčoval dalším subjektům, přičemž tato skutečnost nebyla předmětem jeho

podnikání, když k takovému předmětu podnikání mu nebyl vydán živnostenský list. Příjem z výnosů z poskytované finanční výpomoci použil stěžovatel ke splácení úvěru a uplatnil je jako příjem podle § 7 zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů (dále jen „ZDP“). Krajský soud, shodně jako finanční orgány, dospěl k závěru, že prostředky, které plynuly z úvěru nebyly použity v žádné souvislosti s předmětem podnikání stěžovatele. Za této situace označil za nepodstatné, na jakém smluvním základě stěžovatel peníze daným subjektům půjčoval. Tyto příjmy nelze podřadit pod žádnou ze skupin definovaných v ustanovením § 7 ZDP, naopak svým charakterem odpovídají ustanovení § 8 odst. 1 písm. g) ZDP. Protože stěžovatel nepoužil poskytnutý úvěr za účelem jeho podnikání, nelze zařadit náklady spojené s jeho čerpáním do výdajů, které byly vynaloženy k dosažení, zajištění a udržení některého příjmu z podnikání.

Stěžovatel v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uvedl, že ji podává z důvodů uvedených v ustanovení §103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť se domnívá, že krajský soud věc rozhodl na základě nesprávného posouzení právní otázky a dále pro nepřezkoumatelnost podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. spočívající v nesrozumitelnosti a nedostatku důvodů rozhodnutí. Označil za nesporné, že v souvislosti se svým podnikáním a pod svým jménem uzavřel smlouvu o úvěru na 50 000 000 Kč za účelem nákupu privatizované pekárny. Tyto prostředky za účelem snížení daňové ztráty pak dále půjčoval a úroky takto získané pojímal jako úroky z podnikání. Na druhé straně úroky placené jím Č., a. s. pokládá jako úroky z podnikatelského úvěru, jež jsou daňově uznatelným výdajem, neboť byly vynaloženy v souvislosti s dosažením, udržením a zajištěním podnikatelského příjmu, k němuž by předpokládaný nákup pekárny směřoval. Krajskému soudu vytýkal, že v odůvodnění nejasně uvedl, že stěžovatel měl požadovat, že do nákladů mají být jako výdaje snižující základ daně dle § 7 ZDP zařazeny splátky úvěrů, ačkoliv správně požadoval začlenění toliko úroků z tohoto úvěru. Stěžovatel vychází z toho, že úvěr mu byl poskytnut na základě podnikatelského záměru odsouhlaseného úvěrující bankou jako podnikatelský úvěr na koupi podniku a není rozhodující, že prostředky byly použity k jinému účelu, ale že byly získány pro podnikatelský záměr. S podnikáním souvisí i jeho záměr snížit výdaje, které tak jako tak musel nést. Proto bez ohledu na povahu příjmů v důsledku jím přijatých úroků od třetích osob, je třeba uznat jím placené úroky bance jako daňově uznatelné. Z těchto důvodů se domáhal, aby napadený rozsudek byl zrušen a současně požádal, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Finanční ředitelství ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhlo její zamítnutí, neboť se ztotožnilo s argumentací obsaženou v napadeném rozsudku. Poukázalo rovněž na vlastní prohlášení stěžovatele, že předmětný úvěr v průběhu daňové kontroly označil jako úvěr a teprve následně začal argumentovat tím, že úvěr měl podnikatelský charakter. Proto navrhlo, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. v rozsahu a z důvodů, které uplatnil stěžovatel v kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Z obsahu správního spisu vyplynulo, že finanční úřad provedl u stěžovatele kontrolu daně z příjmu fyzických osob za zdaňovací období roku 1995 a 1996 zaměřenou na poskytování finanční výpomoci, k níž stěžovatel neměl vystavený živnostenský list. Podle

smlouvy o úvěru č. 4503-1470056-468 ze dne 26. 4. 1994 uzavřené mezi Č., a. s. a stěžovatelem se Č., a. s. zavázala poskytnout stěžovateli dlouhodobý úvěr na investice ve výši 50 000 000 Kč, který byl účelově vázán.V průběhu daňové kontroly se stěžovatel vyjádřil, že úvěr byl poskytnut na pekárnu, ale splacení této pekárny bylo provedeno společností J. p., s. r. o. Podmínky zrušení smlouvy o úvěru byly nepřijatelné, a proto se rozhodl poskytovat finanční výpomoc jako fyzická osoba a z výnosu splácet úvěr. Úvěr mu byl poskytnut jako fyzické osobě a ne pro podnikání, proto nevedl žádné účetnictví. Nevěděl, kam má úroky z úvěru v daňovém přiznání uvést, tak je uvedl v § 7. Na základě kontrolního zjištění snížil správce daně stěžovateli výdaje uplatněné jím v daňovém přiznání.

Pro posouzení možnosti uplatnit úroky jako výdaj vynaložený na dosažení, zajištění a udržení příjmů je rozhodné, zda příjem stěžovatele z finanční výpomoci byl příjmem z podnikání, jak tvrdí stěžovatel, nebo příjmem z kapitálového majetku, jak dovodily finanční orgány, s jejichž závěrem se krajský soud ztotožnil.

Podle § 5 odst. 1 ZDP je základem daně částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období, za které se pro účely daně z příjmu fyzických osob považuje kalendářní rok, přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud dále u jednotlivých příjmů podle § 6 až 10 není stanoveno jinak.

V ustanoveních § 6 až § 9 ZDP jsou uvedeny jednotlivé příjmy charakterizované podle jejich konkrétního zdroje a konkrétních podmínek (ze závislé činnosti, z podnikání, z kapitálového majetku, z pronájmu). Možnost uplatnění výdajů (nákladů) je pak určována právě tím, k jakému druhu z uvedených příjmů je možno jej přiřadit. Zatímco např. příjmy z podnikání podle § 7 ZDP umožňují uplatnění široké škály výdajů (nákladů) vynaložených na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů, u příjmů z kapitálového majetku tuto možnost právní úprava v době rozhodné nepřipouštěla.

Podle § 7 odst. 1 ZDP jsou příjmy z podnikání příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství; příjmy ze živnosti; příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů; podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.

Protože nebylo prokázáno, že stěžovatel je držitelem živnostenského listu opravňujícího jej k provozování živnosti - poskytování úvěrů a půjček, nemůže být jeho činnost spočívající v poskytování úvěrů či půjček podřazena pod podnikatelskou činnost. V tomto ohledu neobstojí ani námitka stěžovatele dovozující podnikatelský charakter jím placených úroků z faktu, že mu byl úvěr poskytnut na podnikatelský záměr, který následně nebyl realizován, případně, že charakter podnikání měla jeho snaha snížit náklady v souvislosti poskytnutým úvěrem bankou. Příjmem z podnikání je totiž pouze a výlučně příjem z činností uvedených v ust. § 7 odst. 1 ZDP, nikoliv z činností, které si stěžovatel volně bez ohledu na právní úpravu jako podnikání definuje.

Podle § 8 odst. 1 písm. g) ZDP jsou příjmy z kapitálového majetku, pokud nejde o příjmy podle § 6 odst. 1 nebo § 7 odst. 1 písm. d), též úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček. Podle odst. 5 citovaného ustanovení jsou příjmy uvedené v odstavci 1 písm. g) nesnížené o výdaje základem daně (dílčím základem daně).

Protože stěžovatel neměl podnikatelské oprávnění poskytovat úvěry a půjčky, nejsou jím přijaté úroky z úvěrů a půjček příjmy z podnikání, ale ve smyslu § 8 odst. 1 písm. g) ZDP příjmy z kapitálového majetku. Tím ovšem je i vyloučeno uplatnění jím zaplacených úroků Č., a. s. jako výdajů, protože ust. § 8 odst. 5 ZDP to nepřipouští.

Z uvedených důvodů je proto nedůvodná i stěžovatelova námitka požadující samostatné posouzení bance placených úroků jako výdajů vynaložených na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů bez ohledu na to, k jakým příjmům je lze přiřadit, když konstrukce zákona důsledně vychází ze zásady, že daňová uplatnitelnost výdajů odvisí od druhu příjmů.

Pokud stěžovatel namítal, že krajský soud v odůvodnění nejasně uvedl, že stěžovatel měl požadovat, aby do nákladů byly jako výdaje snižující základ daně podle § 7 ZDP zařazeny splátky úvěru, ačkoliv správně požadoval začlenění toliko úroků z tohoto úvěru, pak tato námitka je důvodná jen potud, že tato nepřesnost je v napadeném rozsudku skutečně obsažena, ale z celkového odůvodnění rozsudku však nepochybně vyplývá, že krajský soud měl na mysli úroky z úvěru a nikoliv splátky úvěru, a proto tato nepřesnost nečiní napadený rozsudek nepřezkoumatelným.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl bez jednání postupem podle § 109 odst. 1 cit. zákona, podle něhož o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

O stěžovatelem podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť o věci rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a finančnímu ředitelství žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. května 2005

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu